

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

«08» 03 2023р.

м. Київ

№ 254

Про надання грифа «Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України»
підручникам для 5 та 6 класів закладів
загальної середньої освіти

Відповідно до пункту 7 Порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 20 липня 2020 року № 931, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11 листопада 2020 року за №1119/35402 (зі змінами), пункту 8 Положення по Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), ураховуючи лист-подання Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 06.03.2023 № 21/08-309 та рішення відповідних експертних комісій

НАКАЗУЮ:

1. Надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам для 5 та 6 класів закладів загальної середньої освіти згідно з переліком, що додається.

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Т. в. о. Міністра

Віра РОГОВА

Додаток
до наказу Міністерства
освіт і науки України
від 08 03 2023 № 254

Перелік підручників для 5 та 6 класів закладів загальної середньої освіти, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

I. Перелік підручників для 5 класу

1. «Культура добросусідства» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Араджионі М. А., Унгурян І. К., Козорог О. Г., Лебідь Н. К., Потапова В. І.).
2. «Технології» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біленко О. В., Пелагейченко М. Л.).
3. «Технології» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М., Крімер В. В., Павич Н. М.).

II. Перелік підручників для 6 класу

1. «Українська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.).
2. «Українська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О. М., Тищенко З. Р.).
3. «Українська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В.).
4. «Українська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Семенов О. М., Калинич О. В., Дятленко Т. І., Білясник М. Д., Волницька В. В.).
5. «Українська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Літвінова І. М.).
6. «Українська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Онатій А. В., Ткачук Т. П.).
7. «Українська мова» підручник для 6 класу з навчанням молдовською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Свінтковська С. А., Михайловська Н. А., Верготі Л. Т., Левинська М. В.).
8. «Українська мова» підручник для 6 класу з навчанням румунською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Фонарюк Т. І., Кульбабська О. В., Костіна-Кніжницька А. В.).

9. «Українська мова» підручник для 6 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Беца С. Д., Павлишина М. Г., Павлович Ю. П., Певсе А. А.).
10. «Українська мова» підручник для 6 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупровідом) (авт. Шумицька Г. В., Гнаткович Т. Д., Лукач А. Ю., Калинич О. В., Борисова Є. Е.).
11. «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А.).
12. «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Коваленко Л. Т., Бернадська Н. І.).
13. «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О. М.).
14. «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Калинич О. В., Дячок С. О., за ред. Ковбасенка Ю. І.).
15. «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.).
16. «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний В. В., Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмутьська І. В.).
17. «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Чумарна М. І., Пастушенко Н. М.).
18. «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Борзенко О. І., Столій І. Л.).
19. «Зарубіжна література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мілянська Н. Р.).
20. «Зарубіжна література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кадоб'янська Н. М., Удовиченко Л. М., Снегірьова В. В.).
21. «Зарубіжна література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Богданець-Білокаленко Н. І., Фідкевич О. Л.).
22. «Зарубіжна література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О. М., Мацевко-Бекерська Л. В., Рудніцька Н. П., Ковальова Л. Л., Туряниця В. Г., Базильська Н. М., Гвоздікова О. В., Лебедь Д. О.).
23. «Зарубіжна література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Волощук Є. В., Слободянюк О. М.).
24. «Зарубіжна література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ковбасенко Ю. І., Первак О. П., Дячок С. О.).

25. «Література (українська та зарубіжна)» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Тригуб І. А., Слижук О. А.).
26. «Болгарська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мілков А. М., Проданова О. І.).
27. «Кримськотатарська мова та література» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Мамутова М. Р., Сеїт-Джеліль А. Ш.).
28. «Молдовська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Фетеску Л. І., Кьося В. В.).
29. «Молдовська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Фетеску Л. І., Кьося В. В.).
30. «Польська мова» підручник для 6 класу з навчанням польською мовою закладів загальної середньої освіти (авт. Іванова М. С., Іванова-Хмель Т. М.).
31. «Польська мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біленька-Свистович Л. В., Ярмолюк М. О.).
32. «Польська мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Войцева О. А., Бучацька Т. Г.).
33. «Польська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Лебедь Р. К.).
34. «Румунська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Говорнян Л. С., Васильчук М. Д., Мирон Л. Д.).
35. «Румунська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Говорнян Л. С., Колесникова Д. О.).
36. «Словацька література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Герзанич М. М., Шабаш Н. М.).
37. «Угорська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Браун Є. Л., Зикань Х. І., Ковач-Буркуш Є. С.).
38. «Угорська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Дебрецені О. О.).
39. «Гагаузька мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бужилова В. М., Сюрма Є. П., Мілков А. М.).
40. «Новогрецька мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воевутко Н. Ю., Косюк Л. В., Крамаренко О. О., Сабадаш Т. І.).
41. «Польська мова (2-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Квятковська К., Румінська М., Мацькович М. Р.).

42. «Угорська мова (2-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Боді Т. А., Браун Є. Л.).
43. «Новогрецька мова» (2-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Добра О. М., Сніговська О. В.).
44. «Англійська мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Карпюк О. Д., Карпюк К. Т.).
45. «Англійська мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Мітчелл Г. К., Марілені Малкогіанні).
46. «Англійська мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Джоанна Коста, Мелані Вільямс).
47. «Англійська мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Амалія Уолкер, Ненсі Левіс, Олександр Любченко).
48. «Англійська мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Пахомова Т. Г.).
49. «Німецька мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Сотникова С. І., Гоголева Г. В.).
50. «Німецька мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Сотникова С. І., Гоголева Г. В.).
51. «Німецька мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Басай Н. П., Шелгунова Н. В.).
52. «Французька мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Ураєва І. Г.).
53. «Французька мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Клименко Ю. М.).
54. «Французька мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Чумак Н. П., Кривошеєва Т. В.).
55. «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Бевз Г. П., Бевз В. Г., Васильєва Д. В., Владімірова Н. Г.).

56. «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Істер О. С.).
57. «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Тарасенкова Н. А., Богатирьова І. М., Коломієць О. М., Сердюк З. О., Рудніцька Ю. В.).
58. «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Скворцова С. О., Недялкова К. В.).
59. «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Джон Ендрю Біос).
60. «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Мерзляк А. Г., Полонський В. Б., Якір М. С.).
61. «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кравчук В. Р., Янченко Г. М.).
62. «Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д.).
63. «Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Джон Ендрю Біос).
64. «Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гільберг Т. Г., Балан П. Г., Крячко І. П., Стократний С. А.).
65. «Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мідак Л. Я., Кокар Н. В., Кравець В. І., Фоменко Н. В., Кравець І. В., Жирська Г. Я.).
66. «Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевніук Т. В., Ярошенко О. Г.).
67. «Природничі науки» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Рудич М. В., Щербина В. М., Ненашев І. Ю., Ворона З. М.).
68. «Довкілля» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О. В., Болотіна Ю. В., Романов М. В.).
69. «Географія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Топузов О. М., Грома В. Д., Ільницький І. М., Полтавченко Д. В.).
70. «Географія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гільберг Т. Г., Довгань А. І., Совенко В. В.).
71. «Географія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р.).
72. «Географія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Запотоцький С. П., Зінкевич М. В., Романишин О. М., Титар Н. М., Горовий О. В., Миколів І. М.).

73. «Географія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Довгань Г. Д.).
74. «Інформатика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Коршунова О. В., Завадський І. О.).
75. «Інформатика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Джон Ендрю Біос).
76. «Інформатика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.).
77. «Інформатика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н. В., Барна О. В.).
78. «Інформатика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бондаренко О. О., Ластовецький В. В., Пилипчук О. П., Шестоपालов Є. А.).
79. «Інформатика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Тріщук І. В.).
80. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л., Андрук Н. В.).
81. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Волощенко О. В., Дяків В. Г., Козак О. П., Седоченко А. Б.).
82. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П., за редакцією Бойченко Т. Є.).
83. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Хитра З. М., Романенко О. А.).
84. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Фука М. М., Здирок О. М., Василькевич С. І.).
85. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Поліщук Н. М.).
86. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Василенко С. В., Коваль Я. Ю., Колотій Л. П.).
87. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Тагліна О. В.).
88. «Етика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Іртищева О. А., Кравчук В. М., Паршин І. Л., Васильків І. Д.).

89. «Етика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мартинюк О. О., Гісем О. О.).
90. «Етика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Давидюк Л. В., Мельник А. О.).
91. «Етика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мелещенко Т. В., Желіба О. В., Бакка Т. В., Ашортія Є. Д., Богомаз О. Ю.).
92. «Етика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Данилевська О. М.).
93. «Культура добросусідства» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Араджионі М. А., Гретченко Л. Л., Козорог О. Г., Лебідь Н. К., Потапова В. І., Унгурян І. К., Філончук З. В.).
94. «Вчимося жити разом» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Василенко К. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л., Андрук Н. В.).
95. «Історія України. Всесвітня історія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Хлібовська Г. М., Крижановська М. Є., Наумчук О. В.).
96. «Історія України. Всесвітня історія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Могорита В. М.).
97. «Історія України. Всесвітня історія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бандровський О. Г., Власов В. С., Данилевська О. М.).
98. «Історія України. Всесвітня історія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Бурлака О. В., Власова Н. С., Піскарьова І. О.).
99. «Історія України. Всесвітня історія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (за редакцією В'ятровича В. М., авт. Гісем О. В., Гісем О. О.).
100. «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кафтан М. В., Костюк І. А., Новікова К. О.).
101. «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Власова Н. С., Секиринський Д. О., Кронгауз В. О., Посунько А. М., Павловська-Кравчук В. А.).
102. «Досліджуємо історію і суспільство» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О.).
103. «Досліджуємо історію і суспільство» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Басюк О. Я.,

Гінкул Г. С., Грисюк Л. А., Гуменний В. Л., Димій І. С., Іртищева О. А., Костікова М. І., Паршин І. Л., Шеремета Р. В.).

104. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О. В., Лемешева Н. А.).

105. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кізілова Г. О., Гринишина Л. М.).

106. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Аристова Л. С., Чен Н. В.).

107. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М.).

108. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.).

109. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Рубля Т. Є., Щеглова Т. Л., Мед І. Л.).

110. «Технології» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.).

111. «Технології» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біленко О. В., Пелагейченко М. Л.).

112. «Природничі науки» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Засекіна Т. М., Білик Ж. І., Грома В. Д., Лашевська Г. А.).

Генеральний директор директорату
дошкільної, шкільної, позашкільної
та інклюзивної освіти

Олег ЄРЕСЬКО